

دستورالعمل «نحوه فعالیت انتخاباتی رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر»

مقدمه :

رسانه از مهم‌ترین ابزارهای فعالیت و تبلیغات در عرصه رقابت‌های انتخاباتی است که اغلب داوطلبان ماه‌ها پیش از آغاز ثبت‌نام انتخابات، فعالیت خود را در پوشش حضور آرام در فضای مجازی و رسانه‌ای آغاز می‌کنند. طبعاً فعالیت‌های انتخاباتی به روش صحیح از لازمه‌های رقابت پرشور و حداکثری در انتخابات است و باعث شناخت و انتخاب آگاهانه می‌شود.

از این‌رو سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی (ساترا) با توجه به اثرگذاری بی‌بدیل رسانه‌ها در انتخابات و رخدادهای سیاسی و اجتماعی کشور، در جهت کمک به حضور فعال و اثرگذار مردم و در راستای جلوگیری از فریب افکار عمومی و انتشار محتوای جعلی، ایجاد شفافیت، امکان انتخاب آزادانه بدون جهت‌گیری، تقویت فضای رقابت انتخاباتی سالم و بهره‌مندی عادلانه نامزدهای انتخابات از ظرفیت سکوی تحت تنظیم‌گری خود، دستورالعمل «نحوه فعالیت انتخاباتی رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر» را به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌نماید.

فصل اول – تعاریف و قلمرو

ماده ۱- در این دستورالعمل، واژه‌ها و عبارات در معانی مشروح زیر به کار می‌رود:

۱. سازمان: سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.
۲. ساترا: «سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی» وابسته به «سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران»؛
۳. فعالیت انتخاباتی: هرگونه فعالیت قانونی اطلاق می‌گردد که نامزدها، احزاب و گروه‌های سیاسی و طرفداران آنها در تبلیغات و یا امور مرتبط با انتخابات در چارچوب قانون انتخابات انجام می‌دهند.
۴. تبلیغات: به مجموعه اقدامات نامزدهای انتخابات و یا نمایندگان آنها و سایر افراد- اعم از شنیداری، گفتاری، نوشتاری و رفتاری- به منظور تأثیرگذاری بر رأی دهندگان در چارچوب قانون انتخابات گفته می‌شود که با هدف رساندن پیام، خط مشی و برنامه نامزدها یا احزاب و گروه‌های سیاسی به مردم می‌باشد تا از این طریق آنها را به رأی دادن به نامزدهای مورد نظر یا جریان و گروه خاص ترغیب نمایند.

۵. **قانون انتخابات** : منظور از قانون انتخابات قوانین و مقررات حاکم بر انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، مجلس خبرگان رهبری، شوراهای اسلامی شهر و روستا و همه‌پرسی‌ها است.

۶. **رسانه** : سکوه‌ای انتشار صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی که به صورت ناشرمحور یا کاربرمحور فعالیت می‌کنند و از ساترا دارای مجوز معتبر هستند؛ که در این دستورالعمل به اختصار «رسانه» نامیده می‌شود؛

۷. **رابط انتشار محتوا**: نماینده رسمی معرفی شده از سوی رسانه به ساترا به منظور هماهنگی، اخذ تأییدهای لازم و پیگیری فعالیت‌های انتخاباتی است.

ماده ۲- فعالیت انتخاباتی با رعایت حدود و ثغور قانون انتخابات و مفاد این دستورالعمل برای رسانه‌ها امکان‌پذیر است.

فصل دوم - اصول فعالیت انتخاباتی

ماده ۳- رسانه در صورت تمایل به تبلیغات انتخاباتی موظف است ضمن معرفی رابط انتشار محتوا به ساترا، مشخصات دقیق خود شامل، مختصات فعالیت، ضوابط داخلی و تعرفه تبلیغات خود را اعلام نماید.

تبصره - در صورت عدم معرفی رابط انتشار محتوا به ساترا، مدیر رسانه به عنوان نماینده رسمی در این ارتباط شناخته خواهد شد.

ماده ۴- رسانه در صورت تقاضای نامزد انتخابات یا نماینده وی، می‌تواند پس از احراز صلاحیت داوطلب از طریق فهرست رسمی منتشر شده توسط وزارت کشور و با رعایت قانون انتخابات نسبت به ایجاد صفحه به نام نامزد و با درج نشان «صفحه رسمی» اقدام کند.

تبصره - رسانه در بخش شرایط استفاده، ملزم به تشریح ضوابط مربوط به این دستورالعمل و اخذ تأیید از ایجادکننده حساب کاربری است.

ماده ۵- رسانه می‌تواند در صورت تقاضای نامزد یا نماینده رسمی وی، نسبت به پذیرش تبلیغات و انتشار محتوای تبلیغاتی نامزد در رسانه اقدام کند.

تبصره ۱- شرایط و تعرفه سفارش تبلیغات باید به صورت شفاف برای نامزدها مختلف اعلام شود.

تبصره ۲- فعالیت‌های تبلیغاتی در رسانه نباید از حدی تجاوز کند که عرفاً رسانه از فعالیت اصلی خود خارج شود، فعالیت اصلی رسانه بر مبنای مجوزهای مأخوذه و سوابق قبلی مشخص می‌گردد.

ماده ۶- رسانه ملزم است نشان «محتوای انتخاباتی» را برای تمایز تبلیغات انتخاباتی از سایر محتواهای انتشار یافته در رسانه، با رعایت موارد زیر به محتوا الصاق نماید:

الف- درج نشان محتوای انتخاباتی در ابتدای متن عنوان محتوا؛

ب- درج نشان محتوای انتخاباتی در حاشیه تبلیغات منتشر شده در رسانه اعم از بنر یا زیرنویس؛

ج- درج نشان محتوای انتخاباتی پیش از پخش یا همزمان با پخش محتوای تبلیغات انتخاباتی.

ماده ۷- رسانه ملزم به درج نام نامزد انتخابات ذیل محتوای تبلیغاتی است.

ماده ۸- نامزد می‌تواند خلاف واقع بودن محتوای مربوط به خود را به رسانه اعلام نماید، در صورتی که رسانه قادر به احراز نادرست بودن محتوای مذکور باشد باید فوری نسبت به حذف محتوا اقدام کند در غیر این صورت ملزم است برچسبی مبنی بر «خلاف واقع بودن این محتوا از طریق اعلام نامزد انتخاباتی» را در محتوا درج کند.

ماده ۹- چنانچه رسانه بخواهد تبلیغاتی براساس تاریخچه بازدید و علاقه کاربر برای وی نمایش دهد، می‌بایست در بخش «شرایط استفاده» به آگاهی کاربر برساند و موافقت کاربر را اخذ کند.

ماده ۱۰- رسانه فعال در زمینه تبلیغات انتخابات، ملزم به ایجاد بخشی به منظور آگاه‌سازی کاربران جهت حضور و مشارکت مؤثر و مفید در فعالیت‌های انتخاباتی است.

تبصره - محتوای تهیه شده توسط ساترا در ارتباط با انتخابات به منظور آگاهی بخشی و افزایش مشارکت در ایام فعالیت‌های انتخابات از طریق رابط انتشار محتوا در اختیار رسانه قرار می‌گیرد و رسانه موظف است محتوا را بصورت واضح در دسترس کاربران خود قرار دهد.

ماده ۱۱- رسانه باید با قرار دادن عنوان «تخلف محتوای انتخاباتی» در بخش گزارش‌دهی تخلفات، گزارش مربوطه را با فوریت رسیدگی کرده و در صورت درخواست ساترا نتایج را شامل تعداد گزارش‌ها و نتیجه رسیدگی اعلام نماید.

ماده ۱۲- هرگونه ارائه خدمات پخش زنده و برخط، منوط به اخذ مجوز از سازمان صداوسیما و رعایت دستورالعمل‌های مربوطه است.

ماده ۱۳- رسانه موظف است ضمن ایجاد سازوکار شناسایی ربات‌های منتشرکننده محتوای جعلی، به محض شناسایی، آنها را مسدود نماید.

ماده ۱۴- در صورتی که حساب کاربری از مفاد این دستورالعمل تخطی نموده و یا قوانین حاکم بر تبلیغات انتخاباتی را نقض نماید، رسانه حسب مورد و با لحاظ مراتب اهمیت و دفعات تخلف و متناسب با تخطی صورت پذیرفته موظف به تذکر، ایجاد محدودیت امکان استفاده از خدمات یا در نهایت مسدودسازی حساب کاربری است، همزمان رسانه موظف است بلافاصله نسبت به حذف محتوای ناقض قانون یا مقررات این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۱۵- فروش یا اشتراک‌گذاری اطلاعات و داده‌های گردآوری‌شده کاربران توسط رسانه ممنوع است.

ماده ۱۶- رسانه ملزم به آغاز و توقف فعالیت انتخاباتی طبق قانون انتخابات و اعلام رسمی مراجع قانونی است.

ماده ۱۷- اعلام نتایج انتخابات توسط رسانه، پیش از اعلام نتایج آراء از مراجع رسمی ممنوع است.

فصل سوم - الزامات محتوایی

ماده ۱۸- محتوای انتخاباتی انتشاریافته در رسانه با محوریت موضوعات زیر ممنوع است:

۱. انتشار هرگونه اسناد طبقه‌بندی شده؛
۲. تحریف وقایع تاریخ کشور و انقلاب اسلامی؛
۳. القاء غیرسالم بودن فرایند انتخابات و عدم تأثیر آراء و مشارکت مردم در سرنوشت کشور؛
۴. تفرقه‌پراکنی بین سلیقه‌های مختلف سیاسی، و تلاش برای افزایش خشونت در میان مردم؛
۵. تفرقه‌پراکنی با تمسک به مسائل قومی، مذهبی و طایفه‌ای
۶. بزرگ‌نمایی یا دامن‌زدن به شایعات با هدف ایجاد ترس در پی شرکت در انتخابات؛
۷. القاء یأس و ناامیدی از آینده کشور و نظام جمهوری اسلامی؛
۸. پیشنهاد خرید و فروش رأی به هر نحو.
۹. انتشار مطالب کذب یا افترا نامزدهای دیگر در فضای مجازی توسط خود و طرفداران آنها
۱۰. نشر محتوای مجرمانه، نظیر هرگونه توهین، تهدید، افترا از سوی نامزدها و طرفداران آنها
۱۱. تولید، انتشار و بازنشر هرگونه محتوا یا اخبار جعلی یا خلاف واقع
۱۲. هرگونه محتوایی که انتشار آن وفق قوانین موضوعه ممنوع یا جرم انگاری شده است.

ماده ۱۹- رسانه موظف است با اعلام ساترا نسبت به حذف آنی مطالب خلاف قوانین و مقررات یا مورد اعتراض اقدام کند. همچنین در صورت ارسال تکذیبیه یا هرگونه توضیحات در این زمینه، رسانه موظف است علاوه بر حذف مطالب منتشره، نسبت به انتشار پاسخ یا توضیحات ارائه شده اقدام نماید. مفاد این ماده نافی حق پیگیری و طرح در مراجع قضایی نیست.

فصل چهارم - سایر موارد

ماده ۲۰- تمامی فعالیت‌های انتخاباتی رسانه‌ها مشمول قوانین و مقررات انتخاباتی جمهوری اسلامی ایران و مفاد این دستورالعمل می‌گردد.

تبصره- تمامی فعالیت‌های تبلیغاتی صرف نظر از فرم و قالب آن، مشمول مفاد این دستورالعمل است.

ماده ۲۱- دستورالعمل فعالیت انتخاباتی رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر، تابع قوانین و مقررات کشور از جمله مصوبات ستاد انتخابات است.

ماده ۲۲- کلیه مسئولیت‌های حقوقی و کیفری مترتب بر محتوای ارائه شده، مطابق قوانین و مقررات جاری کشور با نامزد منتشرکننده محتوا و سکوی انتشار دهنده خواهد بود.

ماده ۲۳- نقض مفاد این دستورالعمل توسط رسانه تخلف محسوب شده و به موضوع در وقت فوق‌العاده و خارج از نوبت وفق دستورالعمل رسیدگی به تخلفات و شکایات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر رسیدگی خواهد شد.

این دستورالعمل با اصلاح موادی مشتمل بر ۲۳ ماده و ۶ تبصره، با تصویب رئیس ساترا از تاریخ ۸ خردادماه ۱۴۰۳ لازم‌الاجرا می‌شود.